

ECONOMIA ■

La supervivència d'empreses en concurs de creditors no supera el 10%

NARRATIVA ■

'El 9 Magazín' comença a publicar els contes finalistes del concurs de narrativa

EL

MAGAZÍN

Núm. 231

Divendres, 1 de juliol de 2022

ANNA BALLBONA

"L'escriptura és una tasca solitària"

ENTREVISTA

ANNA
BALLBONA

“Jo no visc d’escriure ni dels meus llibres, però sí que ara faig feines que toquen molt més la literatura”

Anna Ballbona (Montmeló, 1980) és una de les escriptores convidades de l'Estat espanyol a la Fira del Llibre de Frankfurt. Hi anirà amb la traducció a l'alemany de la seva primera novel·la, 'Joyce i les gallines', finalista del premi Anagrama el 2016. Va ser quatre anys després que va guanyar aquest premi amb la segona novel·la, 'No soc aquí'. Abans havia publicat els poemaris 'La mare que et renyava era un robot' i 'Conill de gàbia', i fa poc s'ha estrenat en la no-ficció amb 'Elles competeixen'.

**Text: Teresa Terradas
Fotografia: Griselda Escrigas**

Estar convidada a la Fira del Llibre de Frankfurt, la més important del sector, és el somni de qual-sevol escriptor?

La veritat és que com a tal no hi havia pensat mai. Però sí que hi ha una curiositat pròpia i també periodística que et porta a pensar com deu ser una fira d'aquestes dimensions. Tinc amics editors que en alguna ocasió m'han parlat de com és i com funciona una fira com aquesta. Per això penso que serà interessant viure-ho de prop, sempre sent plenament conscient que és una fira mastodòntica, i que jo seré un granet de sorra a la platja més gran del món. Però molt contenta de poder ser aquest granet de sorra.

La taula rodona en què participarà, al costat de Maria Sánchez i Jesús Carrasco, tractarà el tema de la natura. No és estrany tenint en compte el pes que té en la seva obra.

Sí, té un pes important, però diria que és menys obvi. És a dir, trobo interessant que m'hagin posat amb aquests dos autors que tenen una obra en què tracten la ruralitat de manera més directa o central. En el meu cas sí que hi ha una certa ruralitat que travessa les dues novel·les que he fet, que travessa el meu llenguatge literari, crec. Per mi això vol dir, senzillament, que les històries, una determinada mirada i una determinada llengua les he heretat de les històries i de la manera d'explicar de la meva àvia Amàlia i de la meva mare. Hi ha un món que m'obre la meva àvia. Per això dic que el pes de la ruralitat en les meves obres és menys obvi perquè no és un món rural idíl·lic, de foto fixa o de teló de fons, sinó que és un lloc sacsejat, canviant, una mica desencaixat. El meu món rural

és fronterer, encara que no estigui a 10.000 quilòmetres de Barcelona.

Sempre és un paisatge molt íntim i viscut.

Sí, i em fa molta gràcia que aquest paisatge tan íntim viatgi a Alemanya. Penso que és com màgic. És un paisatge que he caminat, transitat amb autobús, amb cotxes d'altri o amb tren, i per molts cantons, ja sigui quan feia les primeres sortides com a corresponsal de Montmeló a Montornès, fins a les anades a Granollers o a Barcelona, de dia o de nit. Crec que bec d'aquests paisatges. Després ha estat interessant la manera de jugar amb ells i transformar-los en literatura. En les novel·les sempre intento que sigui un lloc mític, amb referències però amb pocs noms concrets.

La seva participació a la fira no és casual, tenint en compte que acaba de sortir publicada en alemany la seva primera novel·la *Joyce i les gallines*. Com ha arribat aquesta traducció?

El gener del 2020 em van trucar des d'Anagrama per dir-me que hi havia una editorial alemanya interessada a traduir *Joyce i les gallines*. Suposo que ja tenien en ment que Espanya seria el país convidat a la fira, tot i que es va posposar per la pandèmia. Crec que té un punt singular que gairebé quatre anys després que es publicués la novel·la cridi l'atenció d'una editorial i decideixi traduir-la. Això demostra que la curiositat funciona i que encara mou el món.

I a més, traduïda a una llengua tan potent com l'alemany.

D'entrada serveix com a targeta de presentació directa a Alemanya. En tot cas, em faria la mateixa il·lusió si es traduís a l'alemany, el grec o el suahili. Sí que és veritat que se't desperta la curiositat per saber quin recorregut pot tenir el llibre a Alemanya, i en una fira tan immensa com

la de Frankfurt. Però el fet que surti publicat ja és increïble, perquè, en general, les traduccions no són una cosa fàcil.

A més, la traductora, Kirsten Bradt, també ha traduït autors com Pla, Cabré o el seu admirat Xammar.

Sí, em fa molta gràcia i il·lusió. Ho trobo fantàstic. Xammar té un estil i un model literari de llengua que no és fàcil traduir. A més, al setembre, abans de Frankfurt, coincidiré amb la traductora en el tancament d'una trobada de traductors alemanys i catalans organitzada per l'Institut Ramon Llull. Tinc curiositat de saber què explica de *Joyce i les gallines*.

Aquesta traducció també ha coincidit amb la de l'última novel·la, *No soc aquí*, al grec. Es van obrint portes no?

Bé, una cosa pot portar a l'altra. Tampoc ho saps segur, però diem que tot ajuda, tota pedra fa paret. Tot això està bé, però tampoc és una cosa en què pensi gaire, que em tregui la son. En el fons, el fet d'anar a Frankfurt pot servir com a experiència vital. Anirem allà amb els ulls i els pàmpols ben oberts.

Potser un dels sentits de la literatura és arribar com més lluny millor?

Dintre de tot, em sento força afortunada, perquè no és habitual que una autora en català tingui les dues novel·les que ha fet fins ara traduïdes al castellà, i aquest és el meu cas, i gràcies a Anagrama. Això fa que també t'acabi entrevistant algú de Mèxic. És curiós. Tot permet un cert encavalcament de possibilitats d'arribar a més gent. T'ho agafes com que és una sort, un privilegi. Mai saps com anirà i depèn de mil factors al marge de tu i del que has escrit. Quan has acabat un llibre, el que ve després, com circula, ja no ho controles. T'has de posar al cap que fas la feina perquè el llibre surti com tu vols i tiri cap on vols, i tot el que vingui després, benvingut sigui.

Suposo que benvinguda ha estat la segona edició d'*Elles competeixen*, el seu últim llibre i primer de no-ficció. Diria que l'èxit s'emmarca en aquest boom que es viu darrerament de l'esport femení?

L'altre dia ho comentava amb algú de l'editorial. El llibre el començo quan l'Alexia Putellas encara "no existeix". Segurament hi conflueixen moltes coses, algunes de no tan evidents com aquest boom de l'esport femení, o millor dit, del futbol femení. Segurament hi ha altres punts més soterrats que fan més efecte però que no tenen tant nom. Crec que darrere del fet que s'ompli el Camp Nou amb el Barça, amb un públic molt familiar, demostra un cert empoderament, un agafar les regnes en l'esport per part de l'afició de les dones, noies, nenes. També crec que són importants tots els corrents feministes amb els seus diferents nivells de radicalitat o consciència. I al costat d'aquests diferents nivells de consciència hi ha moltes experiències que poc o molt comencen a circular, com la d'un equip de futbol sala femení de Barcelona que reclamava un pavelló per entrenar en condicions i que al final el van aconseguir. Podem parlar de petits canvis que s'estan donant també en altres esports que no són el futbol. Sempre reitero i reivindico que la realitat de l'esport femení és bàsicament de poliesportiu. I ho diu algú a qui li encanta el futbol i el Barça. Hi ha moltes històries d'altres esports amb molt de recorregut en què picar pedra també ha acabat enderrocant murs que semblaven insalvables.

A *Elles competeixen* hi ha exemples claríssims, amb històries d'esportistes totalment desconegudes i disciplines que t'acaben atrapant molt.

Sí, jo les històries me les estimo totes, però una de les meves predilectes és la de la Nicole Wiggins, portera del KH7 BM Granollers. És fantàstica. T'adones que parlant amb elles d'esport parles també de moltes altres coses, parles de com encarar la vida, de com muntar-t'ho, de com focalitzar-te en uns interessos que et poden anar millor que els altres, de com relacionar-te amb el teu cos... Hi ha un munt d'històries que sempre voluntat *autoajudesca*, crec que són històries meravelloses i curioses,

"Quan vaig publicar la primera novel·la, vaig pensar que tots els anys fent de periodista en redaccions diverses m'havien ajudat a escriure-la"

són reflexions interessants que utilitzen l'esport com a excusa. Quan jo les entrevistava em portaven a altres llocs i a mirar-me de manera diferent l'esport femení, veient que hi ha tota una realitat que passa per un costat que no surt pràcticament mai als mitjans, que no és el Barça femení, però que és divertida, curiosa, descomunal, impactant. A vegades hi ha històries i situacions dures, de patiment, i està bé que en parlin obertament sent conscients que qualsevol recorregut implica molts moments de moltes menes. El mateix passa amb l'escriptura. Al darrere d'escriure una novel·la hi ha molts dubtes, moltes confusions, molt demanar-te cap on tires... Si ens traslladem al món de l'esport, concretament de l'esport femení, hi trobes molts paral·lelismes amb el fet d'escriure en català en aquest país, és a dir, treballar en solitud sense esperar res ni un retorn especial. En el cas d'aquestes esportistes, molt abans de treure el cap en un moment donat, de destacar i de sortir en un titular en una ocasió puntual, han passat moments molt diversos i han hagut de fer moltes tries. A vegades venen de coses més menudes. I il·luminar aquestes coses menudes també em sembla molt interessant. Com a societat hem d'entendre que les coses no surten del no-res. És una cosa que s'ha covat a partir de molts esforços, molt a la menuda.

Sí, al llibre deixa ben clar aquest paral·lelisme entre el fet de ser escriptor avui a Catalunya amb la perseverança d'aquestes esportistes. És tan dur dedicar-se a escriure?

No ho dic tant per duresa, perquè no soc de queixar-me, cadascú tira per on vol. Ho deia més per la idea que escriure en català, tal com passa en altres literatures amb un mercat lector i editorial més reduït per nombre de població, no és fàcil. Saps que en general l'escriptura és una tasca solitària, fas una cosa que ningú t'ha demanat i que ningú espera. I que, a més, com que et dius Ballbona, amb dues *b* alta, i no ets família ni de l'advocat, ni del metge ni de l'escriptor, sinó que vens d'una família de pagès, ets conscient que no tens un cognom que et serveixi de targeta de presentació. I quan escrivia el llibre m'adonava que això també passava en l'esport femení: el fet d'imaginar-te una cosa que ningú espera, que només passa al teu cap. I això es força al·lucinant. Malgrat saber que totes les circumstàncies no són fàcils saps que aquell és el teu entestament, la teva perseverança, que l'obstinació per continuar fent literatura és allà. I malgrat que ho hagi de compaginar amb mil coses vitals que no són fàcils.

Però al final a vegades també pot arribar un premi, com l'Anagrama.

Sí, sí, ja dic jo que no em queixo. I també part de les esportistes que he entrevistat han tingut un moment d'esclat. Ho deia pensant que la major part del temps estàs ocupada amb altres coses. Suposo que si abans d'haver fet la primera novel·la m'haguessin preguntat què em semblaria si publiquessis amb Anagrama i guanyessis un premi Anagrama, hauria dit que estaven xalats i que això no em passaria mai. Vull dir amb això que realment no m'ho esperava i que tot el que ha vingut després ha estat una sorpresa. No dic això per falsa modèstia, és que és veritat.

Per tant, el 2008 quan va guanyar el Premi

Amadeu Oller amb *La mare que et renyava era un robot* encara menys s'imaginava arribar on és ara.

No, no. El que passa és que saps el que t'interessa, el que t'agrada i el que tens ganes de fer. I potser des d'aquell llunyà 2008 fins ara t'has anat encarrant vitalment cap on volies per guanyar temps per llegir i escriure. Perquè això costa, de vegades. És interessant que l'experiència vital et pugui portar a nous llocs. Quan vaig fer la primera novel·la i la vaig publicar, una de les coses que vaig pensar va ser que tots els anys fent de periodista en redaccions molt diverses, a vegades amb anys de tedi i fent feines menys agradables o interessants, m'havien ajudat a escriure aquella novel·la. Aquell camí també havia tingut sentit per acabar fent la novel·la. Ara que estem en un moment en què tot és titilitis, a mi em sembla interessant valorar com l'experiència vital et porta a nous pensaments i a fer noves coses que tampoc havies planificat.

I va arribar un moment, el 2017, en què va decidir deixar la feina a la redacció d'*El Punt Avui*. Va triar ser feliç enlloc de ser normal, fent referència al títol del llibre de l'escriptora Jeanette Winter-son que apareix al seu últim llibre?

Sí, vaig decidir que no seria normal, ha, ha, ha! El que passa és que convertir-se en autònoma tampoc s'adiu gaire amb la felicitat. Però mira, està bé aquest títol, *Per què ser feliç quan podries ser normal?* A mi m'agrada per la idea que perseguir i refiar-te de la teva singularitat en un sentit ampli, aquesta idea que hi ha canvis que s'activen amb petits canvis quotidians. En aquell moment vaig veure clar que calia un canvi d'etapa, de tirar cap a altres cantons, i això no vol dir que jo visqui d'escriure ni dels meus llibres, però sí que faig feines que toquen molt més la literatura.

Com el podcast literari *Domini màgic* o articles en diferents mitjans.

És com un trencaclosques, però sí, faig feines de moltes menes. Hi ha una cosa que faig, que és dinamitzar clubs de lectura, que és molt divertida. A banda de representar un contacte real amb el món lector, també fa que facis una lectura més aprofundida dels llibres.

I *Elles competeixen*, encara que sigui de no-ficció, sempre l'ha reivindicat com a relat literari. Com ho argumenta?

És com una ficció però basada en fets reals i servint aquesta realitat i les dades vitals de totes les entrevistades. No diré que es pot llegir com una novel·la, però sí que vaig voler fer un llibre amb la part testimonial que donen les històries de les entrevistades, sempre tractades documentalment perquè no he volgut fer un recorregut enciclopèdic. He buscat les relacions possibles entre elles, que m'he inventat jo, per donar la meua mirada literària, i hi he volgut posar memòria i pensament. Aquesta part de memòria vol dir aportar la meua relació amb l'esport, que no té res d'espectacular.

Doncs fer 35 quilòmetres amb bicicleta fins a *Òrrius* a veure l'àvia, déu-n'hi-do.

Ja sé que no són dades èpiques, però em semblava que anava bé per alimentar aquesta idea de treure de l'experiència domèstica una experiència vital que té relació amb l'esport. I t'adones que moltes dones hem fet esport d'una manera molt domèstica, de no t'hi fixis, i sense compartir-la. La mirada pròpia anava bé per il·luminar altres espais.

I per quan la tercera novel·la?

Hi ha una tercera novel·la en camí. Ho tinc bastant clar, l'únic que em falta és temps. I tinc la impressió, però ja veurem, que amb aquesta tercera novel·la tancaré un cicle que existeix al meu cap, que va començar amb *Joyce i les gallines* i va continuar amb *No soc aquí*. Crec que en totes tres hi ha una cosa familiar, de rascar les arrels i la idea de la possibilitat d'una transformació. Aquesta idea ja hi era en les dues novel·les i ara penso que *Elles competeixen* també entronca amb aquesta possibilitat de transformació. Si algú fa esport seguint fites no deixa de transformar-se un una cosa que no sabia que podia ser, tant en cos com en cap.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Colòmbia

La victòria de Gustavo Petro a les eleccions de Colòmbia té molta significació. La té per a un país que disposarà, per primera vegada en la seva història, d'un govern d'esquerres, però la té per a l'Amèrica Llatina, ja que el gir polític colombià reforça la dinàmica de retorn de governs progressistes a bona part del continent. El canvi resulta transcendent i del seu èxit o fracàs se'n derivaran moltes coses. Colòmbia ha viscut una successió de governs entre dretans i molt dretans des de fa molts anys i una conflictivitat interna que el va portar a una autèntica escissió social i política i al predomini d'una violència brutal, ja fos procedent de les guerrilles d'esquerres, del narcotràfic o dels paramilitars, conceptes, a més, que sovint es barrejaven de manera indesxifrable. El M-19, les FARC, representaren apostes insurreccionals segons l'estil del revolucionarisme postcolonial que es va imposar a les dècades dels seixanta i setanta seguint l'estela d'Ernesto Che Guevara. Una sortida potser comprensible en un país de desigualtats socials tan extremes i amb una classe dominant de formes tan abruptes, però que malgrat els tocs romàntics que se li volguessin veure, no només estava condemnada al fracàs sinó que va provocar reacció i violència desenfrenada a més de derives de mal justificar com les narcoguerrilles o l'eclosió de personatges vinculats al narcotràfic com Pablo Escobar. Després dels durs "anys de plom" el país ha viscut processos de desmilitarització dels grups armats i d'una certa reinserció dels seus membres dins la política democràtica. S'ha avançat els darrers temps i de manera especial en el tema de la seguretat. El moviment que hi ha darrere la victòria de Petro pretén ara estimular un progrés

econòmic que, mitjançant la correcció estatal, no beneficiï només les minories extractives de sempre, sinó que reequilibri la societat fent sortir de la pobresa els segments més baixos i exclosos alhora que fomenti el sorgiment de classes mitjanes que poden ser portadores d'una certa estabilitat política. El repte és immens i els plantejaments, necessàriament moderats.

A la primera dècada d'aquest segle l'Amèrica Llatina va viure una interessant dinàmica de règims polítics progressistes que varen portar Lula al Brasil, Evo Morales i Álvaro García Linera a Bolívia, Correa a l'Equador o els Kirchner a l'Argentina. Plantejaments reformistes,

Els governs progressistes es van imposant de nou al continent sud-americà

fórmules socialdemòcrates per a països poc avançats, que es presentaven com a moviments nacional-populars i que eren vistos des de la sofisticada Europa com a populistes. De fet, ho eren. Lideratges carismàtics i formes polítiques que ens semblaven impostades i exagerades, llenguatges radicals. La veritat és que eren reformistes i la realitat és que varen treure, en una dècada, més de cent milions de persones de la pobresa profunda i els proporcionaren, a més, dignitat. Des del nostre benestar, ens costa d'entendre que la realitat econòmica i social de l'Amèrica Llatina és força més dura i contrastada que la nostra. Dit en termes clàssics, la lluita de classes té un nivell extrem i dramàtic que, a nosaltres, ens

resulta desconegut des de fa més d'un segle. Pobresa estructural, exagerada; amb classes dominants abominables que encara practiquen formes de domini i d'humiliació de tipus colonial.

Deu anys després de la seva arribada, els règims progressistes varen anar caient, ja fos per errors propis, per l'embranchada dretana o, en molts casos, per la utilització de la judicatura com a braç armat de la reacció. Però uns anys després, un xic renovats i amb formes més homologables al gust europeu aquests moviments han tornat i es van imposant al continent. Governen a l'Argentina, tot i els molts dubtes que pot generar aquesta via peronista que és el kirchnerisme. Tornen a desplegar el seu projecte a Bolívia, tenen el govern a Mèxic, han conquerit amb Boric un feu tradicionalment tan dretà com Xile i tot apunta que els propers mesos Lula recuperarà la presidència de Brasil i farà fora algú tan indesitjable com Bolsonaro. Hereten els problemes de sempre i la necessitat de proporcionar horitzons i ascensor social a territoris tan brutalment afectats per la desigualtat i un capitalisme extrem que els ha portat en la divisió internacional de la producció dels darrers quaranta anys a desindustrialitzar-se i a ser mers proporcionadors de primeres matèries en brut. Pura extracció amb pocs beneficiaris. Posar en valor el caràcter estratègic d'alguns materials –com el cas del liti bolivià–, i desenvolupar una indústria transformadora és el gran repte, juntament amb un paper dels estats que converteixi allò que és comú, justament, en una riquesa col·lectiva. Entre moltes altres coses, tenen a la contra l'escenari geopolític obert arran de la invasió d'Ucraïna.

Susanna Barquín

DE ROSSEGONS

Barroera

Fa un parell de setmanes, el vicepresident de la Mesa del Congrés dels Diputats va fer retirar del diari de sessions la paraula que un diputat li va etzibar a una ministra: *zafia* –que seria com dir barroera, vulgar, grollera– per ofensiva i contrària al decor de la Cambra. I així, de cop, eliminada la paraula per a la Història, com si no s'hagués dit mai, però no com aquells que giren full, que passen l'esponja i ho deixen estar. No, no: ignorada de tal forma la paraula que algú amb autoritat la fa desaparèixer condemnada a no haver existit mai.

Es podria adduir que aquest diputat exerceix el dret fonamental a la llibertat d'expressió... però hi ha un límit que és també un dret fonamental: el dret a l'honor, que es recull alhora que el dret a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. No es tracta de fuetejar a la

plaça pública les persones que insulten altres persones, ni tan sols de manera metafòrica, sinó d'insistir en els comportaments decorosos, d'entendre que les batalles dialèctiques, que són necessàries, ho han de ser entre idees i no contra la dignitat de les persones. No és aquest un dels exemples més greus que es poden trobar en les maneres de fer dels diputats. Deu fer quatre anys, l'aleshores presidenta de la Mesa del Congrés es va atipar i va recordar als representants que el Congrés és la casa de la paraula i no es pot utilitzar per a insultar. En l'àmbit privat, entès com aquell que no forma part d'una institució pública, el deure de decor hauria de ser també una màxima, si més no, una fita a aconseguir. Perquè cada cop que proferim un insult, també fem mal a algú, i a vegades ni tan sols coneixem aquesta persona.

Diuen les dades que a la Unió Europea hi ha 24 milions de nois i noies víctimes d'assetjament. Dit així, no sabem si són molts o són pocs, però si diem que

es tracta del 33% dels joves europeus, potser que comencem a fer més que una reflexió, sobretot perquè la principal causa de mort entre els 14 i els 29 anys és el suïcidi. I provoca un sentiment profund d'impotència veure pares i mares que han perdut un fill o una filla perquè es van sentir acorralats en un grau tan extrem que no ho van suportar.

Començava amb un insult en seu parlamentària i segueixo amb dades sobre assetjament. I és que tot comença amb un insult aplaudit i acaba amb algú que plora per les cantonades. Culpables? Tots el que ho permetem, riem les gràcies o fem com si no ho veiéssim o no anés amb nosaltres. Es preguntava la mateixa presidenta de la Mesa del Congrés dels Diputats d'abans que com pot passar això, quan en teoria aquesta hauria de ser la generació de parlamentaris més ben preparada, i haurien de donar exemple en el bon ús de l'oratória. Aquesta pregunta serveix també per a la resta de nosaltres.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Pere Martí i Bertran

Homenatge a un referent de la LIJ catalana

L'HOME QUE REGAVA ELS LLIBRES. A JOSEP MARIA ALOY, EN HOMENATGE.

Autors: Diversos

Il·lustradors: Diversos

Editorial: L'Albí

Lloc i any d'edició: Berga, 2022

Nombre de pàgines: 117

El 14 de febrer de 2020 ens va deixar Josep Maria Aloy (Manresa, 1949-2020), un dels referents de la crítica literària especialitzada en LIJ (literatura infantil i juvenil) catalana. Dos anys després, i gràcies als esforços d'una comissió d'amics i familiars, podem gaudir d'un magnífic volum d'homenatge que, com diu Josep Vallverdú al pròleg, "editors, poetes, narradors, bibliotecàries, crítics, lectores, una colla [...] li dediquen uns paràgrafs" (p. 12). El volum és d'allò més variat, però centrat en algunes de les passions d'en Josep Maria: el llibre, la lectura i l'escriptura. Hi han participat 14 il·lustradors (Roser Capdevila, Fina Rifà, Mercè Galí, Valentí Gubianas...), la majoria dels quals fan sortir un llibre a l'obra que li dediquen, i 34 escriptors amb textos de creació molt variats (realistes, fantàstics, crítics, humorístics...), 25 dels quals són en prosa i 9 en vers. Es tracta de textos majoritàriament relacionats amb la lectura, els llibres, les biblioteques, l'escriptura..., algunes de les passions, com he dit, d'en Josep Maria, i són obra d'autors de diverses generacions: Joaquim Carbó, Pep Albanell, Enric Larreula, Gabriel Janer Manila, Teresa

Duran, Mercè Canela, Miquel Desclot, Andreu Sotorra, Pep Molist, Carles Sala, Eulàlia Canal i un etcètera ben llarg. Alguns dels textos són homenatges directes i explícits; d'altres hi fan referències més subtils: a en Rovelló, el gos d'en Josep Vallverdú, que va ser tot un referent per al crític manresà, o al Mascaró de proa, el seu blog, on encara podem llegir tants articles i tantes ressenyes que hi va publicar durant anys.

Completen el volum, i l'arrodoneixen, un pròleg i un epíleg. El pròleg és de Josep Vallverdú i hi parla de la seva relació amb Josep Maria Aloy, que va ser tan intensa, llarga i prolífica. L'epíleg és del manresà, i deixeble d'en Josep

Maria, Joaquim Noguero, que en fa una biografia a través dels seus records escolars i dels contactes que hi va tenir ja d'adult: al suplement "Idees" de Regió 7, a la revista *Escola Catalana*, com a jurats de premis... En podria destacar molts fragments, però només ho faré amb aquestes paraules que sintetitzen molt bé la vida i l'obra del mestre, crític i escriptor manresà homenatjat: "Els llibres són una clau. La que més va fer servir Josep Maria Aloy" (p. 115).

Anna Ruiz Mestres

Diré el que em fuig. No diré res de mi. GF

Una novíssima editorial vilanovina comença a caminar amb l'embranchada de tres joves apassionats per *la feina ben feta*, anomenada, *Peu de Mosca*, aquest signe que tant utilitzem quan treballem amb el Word i que marca els paràgrafs (¶). Es feia servir en el món clàssic i al segle XX, va posar ordre en la tipografia l'anglès Eric Gill, a *An Essay on Typography*, i el va mantenir. És remarcable la cura amb què s'hi treballa. Els llibres que han aparegut són autèntiques meravelles editorials.

Da nuces pueris, el primer llibre de Gabriel Ferrater, que es va editar a l'Ossa Menor, es recupera intacte, en el centenari del naixement de l'autor, 1922 –*annus mirabilis de la literatura europea*– i en els 50 de la mort. L'encisador llibre té un acurat pròleg de Fina Masdeu i belles il·lustracions de Alba Domingo. El text imprès amb tinta blava dona més força, si és possible encara, a la lírica de Ferrater.

En el missatge final del llibre i en el títol, sembla que Ferrater volia parlar de *Felicitat*, tot i que no és ben bé així. El títol llatí és d'un epítalmi de Càtul, (ho fa

sovint en la seva obra de barrejar idiomes com si n'esperés un lector culte) "*Jo la prenc del fet que als nens els agraden les nous. És una frase que parla a favor de la felicitat*". A l'antiga Roma les nous formaven part dels jocs infantils, dels casaments –on es regalaven nous als nens–, i també del pas a l'edat adulta: "*És l'hora de deixar les nous*". El llibre tracta molt bé les edats de la vida, especialment l'adolescència i la joventut. En els records de Gabriel Ferrater tots viuen al límit malgrat les circumstàncies històriques, ("*Ens prendrem/ la llarga cervesa del silenci*").

La consciència constant de l'edat i el pas del temps, és un eix de la poètica de Ferrater. En aquest món de records hi ha les dones: "*I aquell ventet menut pels llargs carrers/ de noies flors i fulles, el record/ que se me'n va, de tant confús, cap al futur...*" un altre eix central. Als anys 60 la sexualitat s'alliberava i la dona en la poesia de Ferrater és antiromàntica, però el seu vers de vegades té un to que incomoda. Estimava i admirava les dones, però l'època no havia fet el gran canvi encara.

Un altre tema clau és la presència de la por: "*Oloràvem la por/ que era l'aroma d'aquella tardor*" A *In memoriam*, la guerra civil esdevé una aguda reflexió moral, que és la seva gran intenció quan escriu poesia.

El sol, les cases i la ciutat viuen en el lèxic: avingudes, cruïlles, places, carrers, cotxes, tramvies, metros, avions metàl·lics. Aquesta poesia marca un abans i un després en la literatura catalana. Tot esdevé d'una bellesa mesurada, profunda, sense estridències. *Da nuces pueris* espera de tu una actitud reflexiva davant del poema. Llegeix-lo!

DA NUCES PUERIS

Autor: Gabriel Ferrater

Editorial: Peu de Mosca

Lloc i any d'edició: Vilanova 2021

Nombre de pàgines: 100

NOVETATS EDITORIALS

'Obra Completa. Llengua i Literatura I i II'
Joan Fuster / Ed. Proa

Edicions Proa continua amb la publicació de l'Obra Completa de Joan Fuster, i ara que es compleix el centenari del seu naixement, n'edita dos nous volums. Són el quart i el cinquè i corresponen a estudis que va fer sobre literatura, el primer fins a la Renaixença i el segon fins a la seva època, amb pròlegs a autors contemporanis com Estellés o Espriu.

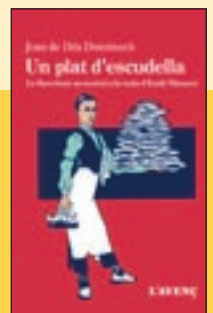
'Contes del gintònic'
Mário-Henrique Leira
Ed. Fonoll

El gintònic està de moda ara, però aquests relats van ser escrits als anys 70 del segle passat a Portugal, entre el final de la dictadura de Salazar i la Revolució dels Clavells que va tombar el règim. El seu autor, encara que poc conegut aquí, és un nom de culte de la literatura portuguesa recent, i els seus contes són tan refrescants i àcids com la beguda.

'Indis de l'asfalt'
Arnau Domènech
Pagès Ed.

Un relat distòpic que va guanyar el Premi Manuel de Pedrolo de l'any passat. El món ha passat una catàstrofe ecològica i els supervivents viuen a El Recinte, un lloc on es creuen segurs i des d'on esperen tornar a reconquerir el planeta. Però el que no imaginem és allò que la vida s'obre pas, i fora del Recinte evoluciona imparabile...

'Un plat d'escudella'
Joan de Déu Domènech
L'Avenç

L'historiador Joan de Déu Domènech ens mostra els textos d'Emili Vilanova (1840-1905) que parlen sobre cuina. El popular autor de sainets de narracions costumistes de la Barcelona de finals del segle XIX va deixar molts testimonis en els seus textos de què i com menjaven els seus conciutadans. I a través d'això, ens parlava de cultura, és clar.

'La punta de la llengua'
Rosa dels Vents

Sabeu la tradició dels quaderns d'estiu? Doncs aquest n'és un, i no està pensat per als escolars sinó per als adults. Voleu aprofitar el lleure per gaudir millorant el català? La nostra llengua també és divertida, i aquí es proposen jocs de llengua i imatge; cultura catalana i popular, jeroglífics, barbarismes, mots encreuats, endevinalles...

GEOGRAFIA LITERÀRIA

endrets
Geografia Literària dels
Països Catalans
www.endrets.cat

Llorenç Soldevila

Sant Pere de Mont-ral

“ Som al juliol encès com una brasa. L'herba jeu seca com un cos sense esperança, buit, pels faldars del turó des d'on Mont-ral domina des del mar fins a les terres de Lleida: el mar davant –als matins clars, diuen, des del campanar es veu l'ombra del Lluçmajor–; a la dreta els Motllats; a l'esquerra les serralades litorals, Montserrat, i el Cadí, en una gradació d'intensitats. Darrere, des de les Puntes del Blau, ja davalla el terreny, seguint tallats, comalades i pujolars fins a trobar les comarques de ponent, les Garrigues, potser l'Urgell... Èlites incansables foraden l'aire envigorit de pi, estepa, romaní, orenga i sajolida, que ara floreix alçant l'aspre caparronet blau dret sobre les tiges punxoses. Les Puntes del Blau són els límits d'un camp que pertanyia al Blau, pagès de la contrada. El nom és molt suggerent, però és ben exacte i adaptat al terreny, sota el cel sencer, i l'ombra distant que blaveja la muntanya, amb les herbes florides blau cel, blau lila, blau moradenc... fins i tot els abellerols que solquen el migdia amb el seu crit alternat per tot l'estol i que pinten de blau i daurat, en una coloració bellíssima, gràcil i lleugera.. ”

Olga Xirinacs

AUTOR
Olga Xirinacs
(1936)
OBRA
'Música de cambra'
Destino, 1995
INDRET
Església de Sant Pere
MUNICIPI
Mont-ral
COMARCA
Alt Camp

Ara que comença el juliol, serà ben adient llegir aquest text d'Olga Xirinacs que descriu el paisatge d'aquest mes des de l'església de Sant Pere de Mont-ral. D'estil romànic està encimbellada en un turó a 888 metres d'altitud. El campanar data del segle XVIII. Una balconada da-vant de la porta permet contemplar una gran panoràmica del Camp. L'autora enumera els principals punts geogràfics que es poden divisar d'aquest indret estant si la climatologia acompanya.

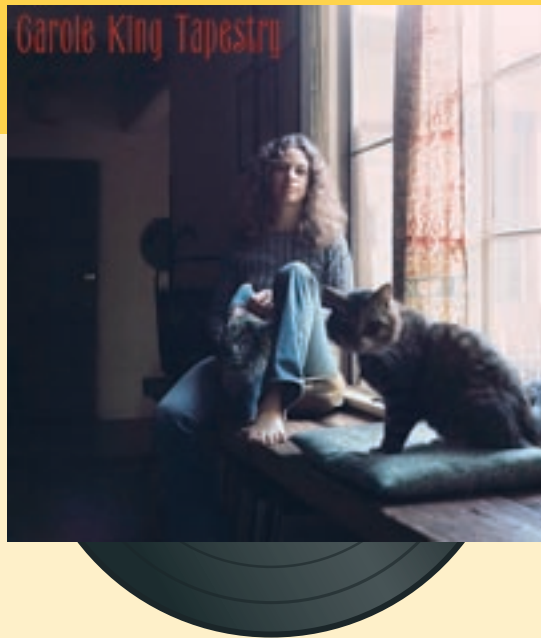

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

CAROLE KING 'Tapestry' A&M, 1971

Quan va gravar *Tapestry*, Carole King tenia 29 anys, però ja en feia més de 10 que componia cançons per a altres intèrprets, com The Shyrelles, The Drifters, Blood Sweat & Tears, The Byrds, The Monkees, The Animals i fins i tot els Beatles de la primera època van fer dues versions de cançons seves. Finalment es va decidir a cantar i amb *Tapestry*, el seu segon disc, es va fer milionària. És un dels discos més venuts de la història, guanyador del Grammy d'aquell any i, a més, va marcar el camí a les futures cantants i compositores femenines, fins llavors minoritàries en el món del rock. El disc musicalment és molt auster, amb l'agradable veu i el piano de Carole King en primer terme i només de fons alguna guitarra, alguns tocs de bateria o algun saxo. I és que la força de *Tapestry* rau sobretot en les seves cançons, totes excel·lents, que es mouen

entre el pop rock i el soul. N'hi ha unes quantes que han quedat en la memòria popular, algunes versionades amb èxit per altres cantants, com "(You Make Me Feel Like) A Natural Woman", en la veu d'Aretha Franklin, o l'eterna "You've Got a Friend", en la veu de James Taylor. La seqüència de l'inici del disc és perfecte: tres cançons que continuen sonant celestials i que van triomfar enormement a les ràdios de l'època: "I Feel the Earth Move", "So Far Away" i "It's Too Late". Carole King, amb 80 anys, continua al peu del canó.

NOTES

El cantautor Roger Mas celebra 25 anys "de flors"

Aquest 2022 es compleix el primer quart de segle de l'edició de *Les flors del somni*, el primer disc del cantautor de Solsona Roger Mas, una de les veus de referència de l'actual escena musical nacional. I Mas celebrarà l'efemèride amb un únic concert que ha batejat amb el nom de *25 anys de flors* i que farà el proper dimarts dia 5 de juliol al teatre Grec de Barcelona.

Serà un concert especial on Mas s'acompanyarà de la formació original d'un dels seus discos més celebrats, *Les cançons Tel·lúriques*, i on hi haurà alguns convidats amb els quals ha treballat durant la seva llarga trajectòria: Bikimel, Maria del Mar Bonet, David Carabén (Mishima), Helena Casas, Les Flors, Núria Graham (amb la vigatana cantarà "Jordi", la cançó que obria el disc *Parnàs*), Xavi Molero, Jordi Molina, Luis Paniagua, Quico Pi de la Serra, Oriol Roca, Dani Ruíz, Anna Rubio, la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona o el Cor Lupulus Ensembla. El concert de Roger Mas al teatre Grec suposarà també el retorn del cantautor a un festival on no actuava des del 2002, quan va cantar a la plaça del Rei presentant els temes d'*En el camí de les serps i els llangardaixos blaus fluoescents cap a la casa de vidre de la senyora dels guants vermells*. Sí, el títol d'aquell disc era llarguíssim. El de l'últim, *Totes les flors*, és més curt. Però igual de bo. Llarga vida a Roger Mas!

EL TEST

Ramon Jolis (Barbë Popov)

Primer instrument que vas tocar? Si no comptem els de l'escola, la guitarra elèctrica. **Primer grup del qual vas formar part?** Purin's. **Primer concert a dalt d'un escenari?** Amb Purin's en alguna festa major de Sant Vicenç de Torelló. **Primer disc que et vas comprar?** Recordo el de Lax'n'Busto amb la capseta de pastilles a la portada. **Quants discos tens?** No ho sé. Més de 200. **Salva'n tres.** Algun de Queen, el *Ben endins* de Sopa de Cabra i algun d'Els Pets. **Un concert (com a públic) per recordar.** The Rolling Stones a l'estadi Olímpic Lluís Companys de Barcelona ara fa uns 20 anys. Recordo que vam dir "anem-hi que segurament serà l'última vegada que els podem veure" i mira'ls, encara hi són...

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

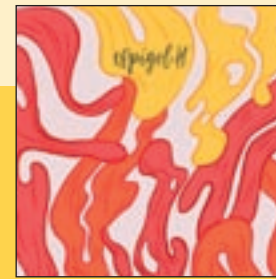
PETIT & NUNA 'Cançons salades Vol. 2'

En Petit és en Jordi Blanes i la Nuna és la Berta Garcia, una cantant i teclista de Sant Julià de Vilatorrada. Des de 2016, caminen junts amb seu a Manresa amb un projecte eclèctic que va néixer com a duet de versions a Formentera. Discogràficament, van debutar editant *Cançons dolces* –del qual ja n'han publicat quatre volums– i ara editen la segona part de *Cançons salades*. La diferència? Quan van de dolços les peces tenen caràcter intimista i acústic i quan van de salats el so és més energètic i de banda de rock. Al nou disc hi ha quatre temes propis i tres versions.

DIÀSPORA 'Despertar o morir'

Arriba el segon treball d'estudi dels valencians Diàspora, un tro de banda que ha facturat un molt bon disc de metal en un temps marcat per les músiques urbanes i les fusions de festa major. A la portada ja ho diuen una mica tot. Hi ha un ull amb 12 logos que fan referència a les 12 cançons que hi ha al treball on toquen aspectes com el racisme, el *bullying* o la salut mental. L'àlbum s'obre i es tanca amb peces instrumentals i la resta són descàrregues d'energia pura i dura. La meva preferida és *Quina és l'eixida?*, una de les peces amb més matisos i contrastos.

ESPÍGOL 'II'

És temps d'espígol, sí. I la seva olor, a part d'impregnar els carrers del nucli antic de Vic durant la festa major, ara també ens pot arribar a través de les orelles. Com? Doncs gràcies al segon treball d'Espígol, un dels projectes on participa el prolífic músic de Sant Joan de Vilatorrada Maurici Ribera (The Missing Leech). Les cançons són en català, tenen un aire Pau Riba –en la seva faceta més esparracada– i contenen molts passatges instrumentals de psicodèlia i experimentació. El més sorprenent de tot és que el disc, en format físic, només s'ha editat en casset.

6è CONCURS NARRATIVA CURTA LA GRALLA

L'APOSTA

Anna Oliveras Paré Centelles

Il·lustracions: Maria Peix

El periodista mirava per la finestra. Sempre ho feia quan pensava la paraula justa. O quan s'havia de triar entre dos temes. La primera paraula per començar la columna. El títol. Fins al peu de pàgina.

Perquè no es poden fer les coses a la lleugera.

Bé, sí que es poden fer, la seva germana s'havia casat amb un noi que acabava de conèixer al Tinder i, contra tot pronòstic, seguien junts. O el pare, que quan jugava al parxís movia la fitxa que tenia més a mà i de vegades guanyava. Fins i tot la portera, que quan la Maria Cinta havia de treure les cartes de publicitat de les bústies dels veïns, com que sabia els gustos de cadascú, treia les que no interessaven i a ell li deixava les d'electrodomèstics... i ara ja no sabia on posar tantes rentadores.

I bé.

Que estava mirant per la finestra. A sota, les vistes no havien canviat gaire.

Hi havia un descampat.

I era allà des que ell havia arribat al diari. Des de sempre.

Quinze anys, feia ja, de l'arribada a la redacció, que la Júlia havia nascut que ell encara n'era becari i ara la seva filla petita ja estava a aquella edat que només toleren els pacients. Perquè ell no ho podia arribar a entendre, per què necessitava un mòbil nou a l'agost, si per l'aniversari n'hi havien regalat un i la Júlia era de mitjan juny.

I no només la Júlia havia canviat.

Ell havia canviat. L'entorn. Fins al grafisme del diari...

I el marc de la finestra.

Però el descampat seguia allà, dempeus, aguantant grafitis i cops de pilota estoicament.

En molt millor estat que ell, si havia de ser sincer amb ell mateix.

Que ell, abans era un rocker empedreït i ara no sabia on tenia la caçadora de cuir, la Natàlia era capaç d'haver-la agafat per fer-ne una faldilla.

La Natàlia, la filla gran, que volia ser dissenyadora i deia que l'única manera d'aprendre'n era fer moltes proves abans. Si no et dic que no, filla, però no sé fins a quin punt calia esquinçar la cortina per fer-ne un vestit.

O la caçadora de cuir, que ves a saber on parava.

El que sí que guardava sota clau era la samarreta de Los Ramones.

És clar que tot havia canviat en molt poc temps.

Abans, la música disco era tot un descobriment, qui ho hauria de dir, que es trobaven un estil de música anomenat reggaeton que ballaria tothom.

Ell, per descomptat, no ho hauria dit mai.

Però el descampat era allà aliè a tot, fins i tot al reggaeton que escoltava un grup de joves asseguts a un banc mentre un es tapava la boca amb les mans i, després de fer uns quants sons que van deixar acaparar un rossinyol que passava per allà, els deia nanos, acabo de fer la meva primera cançó de trap.

I fins i tot aleshores el descampat s'havia quedat.

Potser per això, des de lluny, des de dalt de la finestra, en Bertran admirava en secret aquell tros de terra que s'havia mantingut.

No havia anat enllloc.

On vols que vagi, que li deia l'avi Miquel, si aquest és el nostre banc preferit.

I guaita, allà, que li feia ell assenyalant amb el bastó un terreny proper a la paret escrostonada,

era on més bales vam guanyar. I en aquell racó a prop de la vorera, allà hi havíem menjat cireres a l'estiu, n'havíem menjat tantes que no podíem ni caminar. I aquell arbre allà on el veus, era tot el que necessitàvem per jugar a pica paret. El nostre primer petó, i el primer gelat.

Allà s'hi havien fet més jugades de petanca que concerts del Bruce Springsteen al Port Olímpic. I mira que si no tenia el rècord, poc n'hi faltava. Era dur competir contra els Rolling, això també és cert, perquè, facis el que facis, ells ja ho hauran fet abans.

I aquell descampat potser no l'havien trepitjat els Rolling, però l'avi Miquel ja l'havia conegut així. És que pertany a un nostàlgic, i diu que no hi ha ningú que pugui pagar-li el que val.

L'avi Miquel, quan ell li demanava i doncs, avi, que en demana molt, sempre li deia ai, fillet, en Maurici ho té clar, i tant se val l'oferta que li facin i d'on vingui, ell diu que hi ha tots els seus records d'infantesa, i això és massa valuós per canviar-ho per diners.

Però, últimament, hi havia hagut moviment al descampat.

No només de senyors, que es posaven per tot arreu. També de gent. Aquella gent que van amb *trajo* i casc, que no passarien desapercebuts ni que anessin a cantar amb els Village People un dia qualsevol.

A la redacció, feia dies que la Bet havia donat l'exclusiva: estan a punt de vendre el terreny.

Ho va dir com si res, la Bet.

En canvi, a en Bertran poc li va faltar de no caure cap enrere.

La Bet era de la secció de música, però sovint portava les notícies abans que el de successos.

Es passava el dia connectada al mòbil, potser era això. A més, era amiga de l'Octavi, el net d'en Maurici, fill del senyor que havia posat en venda el solar.

A la redacció de seguida va córrer la veu, és el que té que només hi hagi una màquina de cafè i tothom tingui gana a la mateixa hora. Amb molta gent no tens tema de conversa, parlar del temps pot ser vàlid, però s'esgota de seguida, perquè normalment o plou o fa sol, així que, excepte si et trobes en Tomàs Molina a l'ascensor, qualsevol altre tema és prou bo per fer quatre glops (cinc, que ho

tenia comptat) al cafè abans no es refredi.

I el del descampat també ho va ser.

Cada cop hi havia més curiosos passejant per allà, i això que fins feia poc era el lloc preferit per a la majoria de gossos de la ciutat.

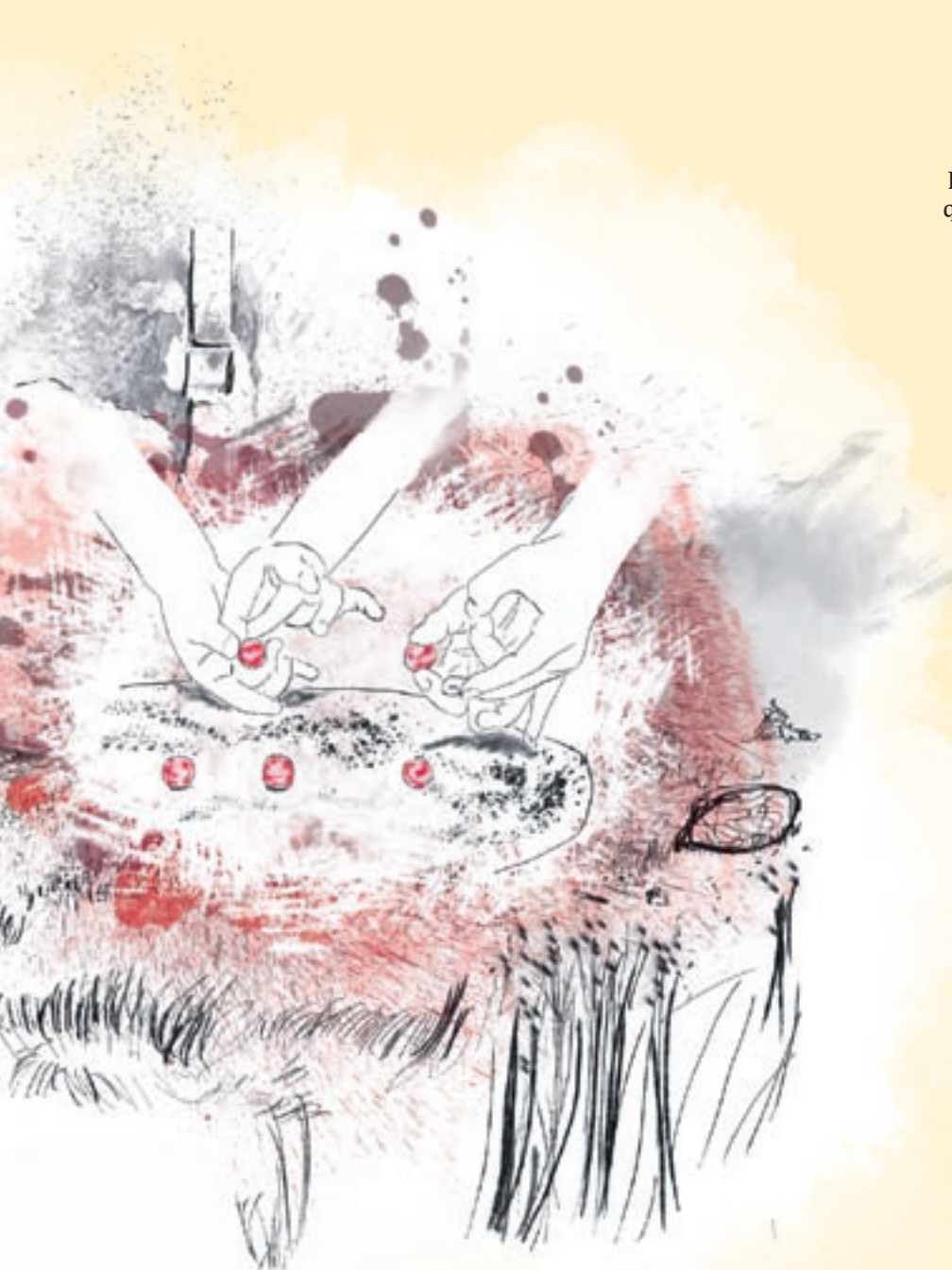
Però ara hi havia moviment.

Que si un alt càrrec de l'Ajuntament, que si un parell d'arquitectes i un home vestit amb americana inspeccionant el terreny. No inspeccionava el terreny, buscava un anell que li acabava de caure, per això excavava la sorra, però això no era important. Tothom veu el que vol veure, i tothom parla per distreure's.

En Bertran es mirava atònit l'escena de la sala de cafè.

No només perquè cada cop li queia menys cafè a la tassa (fenomen estrany, però constatat), sinó perquè ni una sola vegada havia sentit ningú que es preguntés per què aquell descampat havia seguit dempeus durant tant de temps, resistint l'embat del temps com aquell castell de sorra que burla les onades perquè pensa que a fondre's amb elles sem-

I després, fins i tot la Mia de màrqueting i en Pep el fotògraf s'hi van afegir.

Jo diria que hi faran un pàrquing de pagament. Doncs jo aposto per la pista de *skate*, encara que no he vist mai ningú *trajat* patinant, potser no combina la gorra del revés amb un vestit d'etiqueta, oi.

Un parc. Una plaça.
Una escultura de Jaume Plensa.

Al final, mitja redacció s'havia apuntat a l'aposta, un paper arrugat a la sala de cafès on ja ningú que hi entrava parlava del temps, només un meteoròleg que s'esperava per a una entrevista i que també es va apuntar a l'aposta dient que seria un lloc magnífic per a una estació meteorològica.

Només en Bertran deia que el descampat seguiria sent un descampat.

Però, si havia de ser sincer amb ell mateix, no ho tenia gens clar.

Potser per això, aquell dia que mirava per la finestra més de l'habitual (la directora ja havia sortit un parell de vegades demanant-li si no m'envies la teva columna no podem enviar la rotativa a impremta), amb els peus damunt la taula i que abaixava tan de pressa com podia quan la Marta entrava per la porta, en Bertran es va plantejar en quin moment havia canviat tot.

La resposta li va donar la Bet a la sala de cafès.

Ella també s'estava esperant per acabar l'article de la setmana, però tenia lògica, el concert que havia de cobrir encara no s'havia acabat i necessitava saber amb quina cançó tancarien la festa aquells nois que es volien assemblar tant als Antònia Font que havien acabat fent-ne versions.

Tenia ganes de consultar el seu Insta, però la Bet,

sobre de sacarina en una mà i concentrada en la tassa, el va escoltar bufant la tassa.

No ho entenc, que ara s'ho vulgui vendre, va fer ell, distret.

Un home i el seu gos passejant pel descampat desert. Però no era desert, hi eren ells dos. I un munt de sorra. Una mica desert sí, que ho semblava, des d'allà dalt.

I la Bet que se'l va quedar mirant. Parles amb mi. Sí, no, amb qui m'escolti, la veritat.

La Bet va somriure incòmoda. Segur que la seva bloguera preferida havia penjat una foto més interessant que el que li voldria dir en Bertran, però li semblava massa brusca marxar dissimulant, si amb els talons que portava era més difícil això que no cantar el *Bella Ciao* en bucle si el senties a algun lloc.

No ho entenc. L'avi sempre m'explicava la història del Maurici, i deia que...

Llavors sí, a la Bet li va entrar la pressa. D'en Maurici? Ah, l'avi, vols dir tu. Ja, però és que ara aquest descampat ja no és seu. Es va morir l'altre dia, i ara el descampat li ha tocat al seu net. El seu fill va preferir l'apartament a Sant Antoni.

Després, la Bet va agafar el mòbil i, dissimulant, va marxar d'allà. Es va treure les sabates de taló i va marxar de puntetes, deixant en Bertran amb la paraula a la boca i el cafè a la mà.

Un cafè que, per primera vegada en quinze anys, se li havia refredat a les mans.

Va entregar l'article que ja gairebé es feia de dia a la redacció.

La Bet havia marxat i ell ni tan sols havia tingut temps d'explicar-li per què era tan important aquell tros de terra per a algú.

I després, va tornar a mirar allà baix. Una encaixada de mans entre l'arquitecte i el d'Urbanisme.

I en Bertran que es va dirigir cap al paper on tot hom ja havia fet la seva aposta.

Un bloc de pisos anava guanyant per majoria.

El parc infantil s'havia quedat al final de tot.

Abans del parc hi anava l'espai per a la petanca, un lloc reglamentat per jugar-hi durant tot l'any, en Pere havia convençut a uns quants de la seva quinta que res com allò al costat de casa per passar una bona jubilació.

Ell no va poder canviar la seva aposta. Ho va intentar, però no va poder.

Era l'únic que havia apostat que el descampat seguiria essent un descampat.

A sobre el full, però, no se'n va poder estar d'escriure: un lloc on els records no s'esborren, encara que hi facin mil gratacels, aquest sempre serà el descampat on el meu avi i els seus amics van tenir una infantesa feliç.

Mosiadestome

pre hi serà a temps.

Ell i en Jofre, el d'esports, tenien una aposta.

Què t'hi jugues que d'aquí res hi haurà un bloc de pisos.

I ell negant-ho: com vols que treguin aquella cabina.

Tens raó. I els bancs. No deixarien els avis sense bancs, oi.

Escolta el podcast dels relats del 6è Concurs de Narrativa Curta La Gralla

Col·laboren:

La Gralla

INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: Elizabeth Baños Gallo, de Montornès del Vallès

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

231

LÈXIC

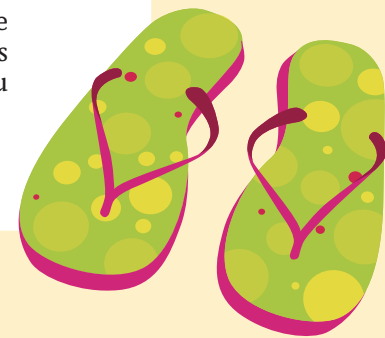
Paraules de l'estiu

Som a ple estiu i els qui treballen maleeixen la sort dels qui s'ho passen pipa a la platja, a la piscina, al riu... En definitiva, a la fresca o al sol amb un refresc a la mà i remullant-se els peus. Com que hem detectat que a vegades certes paraules les diem malament o generen confusió, dediquem aquest article a mots estiuencs.

El primer, molt usual, és **manguitos*, els flotadors que es posen al voltant del braç, generalment utilitzats per aprendre a nedar (se n'hauria de dir *braçal*). El **gorro* o **gorret* de natació també se sol dir, però en realitat la bona és *casquet*. Per anar ben calçats i frescos de peus no ens posem **xanclès*, sinó

les *xanquetes* (que són sabates amb sola de suro o bé un calçat dins el qual entra el peu ja ficat dins una sabata ordinària que serveix per isolar les sabates de la humitat o del fang). També ens podem posar les *sandàlies* o les *avarques*, o si ho preferim les típiques *espartenyas* ('calçat de sola de cànem trenat').

A les festes majors per ballar anem a l'*envelat* (no pas a la **carpa*, que és l'envelat d'un circ), on a dins per decorar hi ha *garlandes*, no pas **guirnaldes*. Si som més de teatre o futbol, amb sort potser tindrem localitats de privilegi a la *llotja*, no pas al **palco*. I, feu el que feu, aprofiteu i gaudiu de l'estiu!

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

El gran maleït de la novel·la negra

Sovint no n'hi ha prou de ser bo fent una feina, ni tan sols obtenint un reconeixement públic o una bona posició social gràcies a tot plegat. David Goodis va estudiar periodisme, va aconseguir-ne feina, i només amb 21 anys ja tenia publicada una primera novel·la (*Retreat from Oblivion*, 1939) que va aconseguir una acollida notable entre els lectors. Però Goodis, que a més de poder viure de la literatura negra també va tenir les portes obertes de Hollywood, va preferir dedicar-se a viatjar al Carib primer, i un cop instal·lat de nou a la seva ciutat natal de Filadèlfia, a voltar per ambients nocturns on a banda de trobar inspiració per als arguments de les seves brillants novel·les, també va col·leccionar records no tan agradables. La companyia de dones voluptuoses i negres va ser una de les fites que més buscava Goodis després d'una experiència matrimonial no gaire afortunada, però en alguna ocasió també va ser protagonista d'un robatori amb contusió cerebral inclosa.

Tot plegat explica que els bars siguin una constant en la seva obra, on hi ha notables exercicis literaris com *Carrer sense retorn* (1943), *Black Friday* (1954), *El lladre* (1953) o *Dispareu contra el pianista* (1956). La maledicció que embolcalla Goodis té més a veure amb la crida de la selva que sembla que va marcar les dues últimes dècades de la seva vida, abans de morir jove, a l'edat de 49 anys. Amb aquell magnetisme que empeny la gent a entrar en establiments on sap que el contingut d'alguns recipients de vidre no li convenen, o que

els embolcalls de pell amb forma humana que hi trobarà el poden portar cap a destins que seria millor no aventurar-se a voler conèixer. Potser també per això i malgrat que les seves novel·les siguin brillants, se'l considera com un autor pessimista en la condició humana, encara que mantingui una finestra oberta a l'optimisme en forma de solidaritat entre congèneres.

Ara que molts joves estudien periodisme amb l'esperança de convertir-se en mediàtics, i guanyar-se la vida amb un esforç entre mínim i inexistent, val la pena tenir en compte l'exemple de Goodis, que va preferir la literatura per explicar a través del gènere més proper a la realitat, el negre, els barris més marginals de la seva ciutat a mitjans de segle XX. I encara que la salut renal de la professió hi surti guanyant, no estaria malament que el periodisme tornés als bars. Potser seria el primer pas perquè els diaris tornin a moltes més cases.

Dissabte 7 de gener de 1967
L'escriptor David Goodis mor a Filadèlfia amb 49 anys

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

DEUTES I MORATÒRIES

La fi de la moratòria concursal arriba aquest 30 de juny i tot apunta que les profecies d'una allau de concursos de creditors als jutjats s'acabarà materialitzant. La moratòria és una de les mesures que es van plantejar durant l'estat d'alarma de 2020 i que, de pròrroga en pròrroga, ha arribat fins a aquest juny de 2022. Més de dos anys que havien convertit aquesta eina, necessària quan es va idear, en un artefacte desgastat que ha permès una certa confortabilitat a negocis amb solvència qüestionable. Si no hi ha una nova moratòria, extrem bastant impensable amb tan pocs dies per davant perquè venci l'última que havia decretat el govern a finals de l'any passat, les empreses amb més dificultat es veuran empeses a portar els llibres al jutjat i demanar un concurs que, tot i els retocs legislatius per evitar-ho, acostuma a ser l'avantsala de la liquidació i de l'extinció de la societat.

Que el calendari de l'última moratòria s'esgoti significa que aquelles empreses que no estiguin en disposició d'atendre els deutes pendents estaran forçades a presentar un concurs si els seus administradors no es volen veure abocats a una situació en la qual haurien de respondre als deutes de la societat mercantil amb el seu patrimoni personal. Al principi de la pandèmia, amb confinaments forçosos, era lògic pensar que la impossibilitat de desenvolupar l'activitat amb normalitat provocaria tensions en empreses de tot tipus. Després de dos anys, els problemes financers de les empreses ja no serien conjunturals (derivats directament de la pandèmia) sinó estructurals. I els problemes estructurals tenen solucions més complexes que un ajornament permanent de l'obligatorietat de posar ordre als deutes amb concursos de creditors.

Les empreses amb dificultats són moltes i molt probablement hi hagi una causa per a cada empresa, però no és sobrer recordar que ja des d'abans de la crisi de la pandèmia hi havia detectat un problema amb companyies que no arriben a generar prou recursos no ja per obtenir beneficis sinó ni tan sols per pagar els deutes i, en casos extrems, ni per pagar els interessos dels deutes. Aquestes són les anomenades empreses *zombies* i el seu

nombre varia en funció de qui sigui l'autor de l'estudi que les quantifica. En tot cas, la forquilla estaria entre el 7% i el 10% del total d'empreses amb més de deu anys d'existència (aquesta antiguitat és el barem tècnic a partir del qual es fan les valoracions). A tot l'Estat superarien les 45.000 i a Catalunya unes 8.000. Per saber si són moltes o poques, es poden establir comparatives: a Europa el percentatge voreja el 4%.

Empreses que només poden seguir vives amb la respiració assistida de més deute sobre el deute que tenen acumulat no tenen oportunitat d'invertir per guanyar valor i generar més activitat i obliguen els bancs a mantenir obertes línies de crèdit que podrien destinar a altres companyies que sí que tenen projectes per avançar. Són un mal negoci general. Si a aquestes empreses se'ls afegeixen d'altres que han caigut en aquesta situació per circumstàncies sobrevingudes i deixen de tenir el matalàs d'una moratòria concursal no es fa difícil entreveure que els concursos s'incrementaran.

Les empreses *zombies* són difícils de salvar, però per a les empreses que tenen situacions sobrevingudes, i que podrien tenir viabilitat, el concurs de creditors tal com està plantejat fins ara no ha estat una via de salvació. De nou, els percentatges varien segons l'estudi, però les xifres més habituals assenyalen que la supervivència d'empreses en concurs de creditors no supera en cap cas el 10%. Les vies alternatives, que preveuen una venda de la unitat productiva per a empreses amb més potencial financer amb l'objectiu que es preservin tant l'activitat com el màxim de llocs de treball possible, no deixen de ser mesures paliatives amb un recorregut encara limitat. Per això s'està tramitant una modificació de la llei concursal (aquesta tramitació era la que justificava la moratòria, però tampoc no s'ha arribat a temps). Caldrà veure el resultat final d'aquesta tramitació, que es preveu per d'aquí a poques setmanes, per si és un instrument útil per evitar que el concurs sigui l'avantsala del tancament.

En tot cas, l'existència d'empreses tan fortament endeu-

tades que arriben a no tenir capacitat per pagar els deutes o fins i tot els interessos obre una altra reflexió sobre l'elevat endeutament general de l'economia, la privada i també la pública. "Dormim sota un matalàs de deute", alertava després de la crisi financera i abans de la pandèmia el llavors degà del Col·legi d'Economistes, Joan B. Casas. Des de llavors, el matalàs s'ha fet més gruixut i els esforços de particulars, empreses i, el més preocupant, estats per pagar els deutes augmenta. I augmentarà més perquè els tipus d'interès pugen. L'economista Hyman Minsky tenia conceptualitzades determinades fases per definir el deute: una en el qual tothom paga amb normalitat –estabilitat–, una en el qual l'endeutat pot pagar els interessos, però no el deute original –especulació– i un tercer en el qual no es poden pagar ni els interessos –moment Ponzi, un estafador del moment–. De la fase Ponzi se'n deriva el moment Minski. Ve a ser aquell moment en què els dibuixos animats pinten un personatge que està a punt de caure al precipici i que intenta córrer en l'aire abans que la gravetat compleixi la seva llei. El 2008 molts van rellegir Minsky. El 2022 també es rellegirà Minsky?

INDICADORS

Despesa ajustada

La despesa mitjana per persona encara estava l'any passat per sota dels registres de 2019, previs a les pandèmia, segons les dades que l'Institut Nacional d'Estadística ha difós aquesta setmana. A Catalunya, la despesa mitjana per persona és de 12.856 euros, nou punts per sobre de la mitjana espanyola. El 2019, aquesta despesa era de 13.414 euros i estava deu punts per sobre de la mitjana estatal.

Més turisme interior

El nombre de viatges dels catalans augmenta un 113,9% interanual al primer trimestre del 2022, amb un total de 5,6 milions de viatges, 17,5 milions de pernотacions, una estada mitjana de 3,1 nits i una despesa de 1.356 milions d'euros. La despesa dels catalans en viatges al primer trimestre ha estat de 240 euros per persona, xifra que representa un augment del 51,1% en relació amb un any abans.

ALEGRIA INTERIOR

Antoni Lacueva / @antonilacueva / @mindfulness_barcelona

Els cinc beneficis de ser amable

Mindfulness ens permet guanyar en connexió i comprensió i aleshores es produeix un salt fantàstic, en comprendre guanyem en compassió o amabilitat. Ens adonem que podem ser amables amb nosaltres i amb els altres.

L'ansietat, l'estrès, la fatiga crònica i la depressió afecten la vida de milions de persones. Intentem combatre-les amb teràpies, medicaments, descans i bona alimentació, però de vegades oblidem que també hi ha un altre remei contra aquestes malalties que és gratuït, es multiplica com més el comparteixes i a més prové de tu: l'amabilitat.

L'especialista en bioquímica David Hamilton demostra les propietats de l'amabilitat i els seus efectes al sistema nerviós del nostre cos i ens revela la fórmula per viure plenament cada moment.

Quins són els cinc efectes secundaris de l'amabilitat?

- 1. La bondat ens converteix en persones més felices.
- 2. És bona per al cor.
- 3. Frena i alenteix l'envelliment.
- 4. Millora les nostres relacions.
- 5. És contagiosa.

Aquestes són les cinc coses que tenen lloc juntament amb els actes d'amabilitat. Certes substàncies apareixen i contribueixen al desenvolupament d'aquests efectes. És el cas de l'oxitocina.

L'amabilitat ens anima i aquest sentiment d'elevació que produeix provoca l'alliberament d'oxitocina, que és una molècula que la podem anomenar la molècula de l'amabilitat, al nostre cos. Això, alhora, desencadena l'alliberament d'òxid nítric i PNA –un pèptid–. El resultat és la dilatació de les nostres artèries i una reducció de la pressió arterial.

L'òxid nítric també ajuda a protegir contra la formació de les plaques que podrien provocar un atac cardíac o un vessament cerebral.

L'oxitocina també contraresta dos processos que condueixen a l'enduriment de les artèries: l'estrès oxidi

(radicals lliures) i la inflamació. A causa de tot això, l'amabilitat protegeix el cor: és cardioprotectora.

Ser amable amb els animals també és bo per al cor: ajuda a reduir la pressió arterial. L'amabilitat també és un antídote per a l'estrès, per tant pot compensar el risc que l'estrès representa per a la nostra salut cardiovascular. I de forma pràctica disposem de sis formes comunes a través de les quals produïm oxitocina:

- 1. Sentir-se elevat: aquest sentir que percebem quan es presència un acte amable o una demostració de bellesa.
- 2. Reconfortar algú.
- 3. Contacte emocional càlid.
- 4. En donar suport a un amic o un ésser estimat es produeix oxitocina.
- 5. Només el fet de pensar en l'amabilitat.
- 6. Abraçades: les abraçades també produeixen oxitocina.

En essència, l'oxitocina és una molècula de bondat o d'amabilitat.

I per acabar, m'agradaria proposar-te a fer almenys un acte d'amabilitat al dia durant set dies consecutius. La intenció darrera és fer que la gent somrigui, aixecar l'ànim, fer alguna cosa que marqui la diferència.

Continua si et sembla algunes regles bàsiques per fer-ho més interessant i ajudar-te a tu (i a d'altres) a aprofitar-ho al màxim:

- 1. Ha de ser una cosa diferent cada dia.
- 2. Has de sortir de la teva zona de confort almenys una vegada, és a dir, fer alguna cosa que faci que t'esforcis.
- 3. Almenys un dels actes d'amabilitat ha de ser anònim. És a dir, ningú no ha de saber que vas ser tu qui ho va fer. No ho pots explicar a ningú.
- 4. Si vols anar encara més lluny, el pots convertir en un desafiament d'amabilitat de vint-i-un dies.

Com va escriure Mark Twain: "La bondat, l'amabilitat, és el llenguatge que els sords poden sentir i els cecs poden veure."

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 01-07-2022 al 07-07-2022

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Mart per Casa II posa la mirada en el compte corrent. Vols liquidar deutes i fas tot el possible. Si t'has engreixat algun quilo, comences una dieta i fas més exercici.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

El trànsit de Mart al teu signe afavoreix temes laborals i l'inici de projectes. Lluites pel que consideres teu. Estàs guerrer i no acceptes un no per resposta.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Vigila amb les obsessions, sobretot pel que fa al sector sentimental. Deixa que passi el temps i les coses es posin al seu lloc. Dissenyas un pla d'estalvi.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Les circumstàncies podrien deixar al descobert una falsa amistat i hauries de posar distància. La mare o una dona de la família pot necessitar la teva companyia.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Lluites per fer-te un lloc a l'empresa on treballes o bé per estructurar un nou negoci en solitari. Una persona amiga podria revelar els seus sentiments cap a tu.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

En viatges i desplaçaments no perdís de vista les teves coses. Et mostres més rebel i ja no acceptes imposicions. Vols establir la teva pròpia filosofia de vida.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Mart per Casa VIII afavoreix treballar en aquelles qüestions més íntimes i delicades. Et sents més valent i és temps de trencar barreres imposades per la por.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Mart per la Casa VII activa el sector relacional. Pot ser que amb aquest trànsit et plantegis iniciar aquella relació de parella que havies deixat en *standby*.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

El patrimoni és ara important per tu. Cerques una certa estabilitat i no descartes comprar un habitatge. Algú de la família pot posar-te a prova. Sigues prudent.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Mart per Casa V inclina a viure un període més actiu. T'ocupes més del teu cos i de fer exercici. Una persona s'interessa per tu i ho pot fer de manera insistent.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

En l'amor, no vols equivocar-te i t'ho agafes amb calma. Mart a Casa IV acciona assumptes domèstics. Si vius amb més persones, delimites clarament el teu espai.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Si la teva relació de parella estava en un moment delicat, es poden donar segones oportunitats. Al sector laboral defenses els teus interessos amb contundència.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret Valls

'Elvis'

De Baz Luhrmann
Piromusical
pelvià

Elvis, de Baz Luhrmann, arriba als nostres cinemes després d'una *première* en el 75è Festival Internacional de Cinema de Canes en rang de projecció especial, fora de competició. El director, guionista i productor australià Baz Luhrmann, responsable sempre de pel·lícules excessives, cas de la megalòmana *Moulin Rouge* (2001), ha rodat ara un *biopic* ple d'espectacularitat, desbordant i atordidor. *Elvis* és un piromusical fet a estrebades, com sacsejades de pelvis, que reflecteix l'ascens a l'estrellat d'Elvis Presley (Austin Butler) i la seva posterior carrera musical i, també, cinematogràfica, fins a la seva mort el 1977 amb tan sols 42 anys.

Luhrmann se centra, sovint, en la complexa relació del cantant amb el seu agent, el coronel Tom Parker (Tom Hanks), veu narradora en bona part del film. Un singular i polèmic mànager que porta Elvis a la celebritat, però que alhora pretén retenir-lo en un teatre de Las Vegas, tancat en una gàbia daurada.

El film cobreix les arrels musicals que van marcar el camí del rocker Elvis, sobretot la música negra del sud. Però també aborda la seva relació amb la família, la mare, Gladys (Helen Thompson), i el pare, Vernon (Richard Roxburg), o la seva relació amorosa amb Priscilla (Olivia DeJonge).

La seva música, provocativa, sensual i enèrgica, va en paral·lel a un país com els Estats Units que sembla dessagnar-se en la dècada dels 60 a través dels magnicidis de Martin Luther King o els germans Kennedy.

Si Austin Butler resulta espectacular en la seva interpretació d'un Elvis més torrencial, Tom Hanks, tan caracteritzat, sembla una pura caricatura, un dibuix animat. Després de sonats èxits sobre estrelles del rock com *Bohemian Rhapsody* (2018, Bryan Singer) sobre Freddy Mercury i The Queen; *Rocketman* (2019, Dexter Fletcher) sobre Elton John, ara és el torn del film definitiu sobre el Rei del rock-and-roll, Elvis Presley. Que no pari la música!

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

L'Ametlla celebra l'11è Cicle de Jazz amb tres concerts

11è Cicle de Jazz. Lucía Fumero Trio, divendres, 1 de juliol. David Viñolas Quintet, dissabte, 2 de juliol. Alba Alsina Quintet, diumenge, 3 de juliol. Plaça de l'Església, 20.00h. L'Ametlla celebrarà aquest cap de setmana l'11è Cicle de Jazz amb tres propostes que representaran estrenes de nous treballs musicals i de promoció de nous valors emergents. La pianista i cantant Lucía Fumero en format trio; el bateria David Viñolas en quintet, i Alba Alsina, també en quintet, en són els protagonistes.

120 anys de l'Orfeó Vigatà

L'Orfeó Vigatà. Sala Ramon Montanyà de L'Atlàntida, Vic. Diumenge, 3 de juliol, 19.00h. L'Orfeó Vigatà, flamant Creu de Sant Jordi, commemora el 120è aniversari amb un concert participatiu amb una setantena de cantaires, sota la direcció de Daniel Antolí, i amb la *Gran Missa de Do menor* de Mozart com a peça estrella.

CINECLUB D'ESTIU (en línia)

'Blade Runner'

Any: 1982
País: Estats Units
Direcció: Ridley Scott
Gènere: Ciència-ficció
Repartiment: Harrison Ford, Rutger Hauer, Sean Young, Edward James Olmos, Daryl Hannah
Disponble a:
Rakuten TV, Movistar+

Los Angeles, 2019. A Rick Deckard, expolicia, li encarreguen la missió de localitzar i eliminar uns replicants creats mitjançant enginyeria genètica, anomenats Nexus9, que són utilitzats com a esclaus a les explotacions mineres de Mart. El problema és que a causa de la seva gran similitud amb els éssers humans és molt difícil distingir-los. Els replicants són summament intel·ligents i la seva capacitat per suportar el dolor els fa molt perillosos. Deckard, a mesura que va eliminant replicants, va canviant la seva manera de veure les coses i d'entendre la realitat, ja que s'enamora d'una d'elles, Rachel, i perquè al cap i a la fi, qui li diu a ell que no és també un replicant?

CINEMES

ELVIS

Austràlia 2022. Dir. Baz Luhrmann. Amb Austin Butler i Tom Hanks.
Drama musical. La pel·lícula explora la vida i la música d'Elvis Presley a través del prisma de la seva complicada relació amb el coronel Tom Parker, el seu enigmàtic mànager. La història aprofundeix en la complexa dinàmica que existia entre Presley i Parker, que abasta més de 20 anys, des de l'ascens de Presley a la fama fins a la seva fama sense precedents, en el context de la revolució cultural i la pèrdua de la innocència als Estats Units. I en el centre d'aquest periple hi ha Priscilla Presley, una de les persones més importants i influents en la vida d'Elvis.

JURASSIC WORLD: DOMINION

Estats Units 2022. Dir. Colin Trevorrow. Amb Chris Pratt, Bryce Dallas Howard, Laura Dern, Jeff Goldblum i Sam Neill.
Fantàstic. Quatre anys després de la destrucció d'Illa Nublar, els dinosaures ara viuen i cacen al costat dels humans a tot el món. Aquest fràgil equilibri remodelarà el futur i determinarà, d'una vegada per sempre, si els éssers humans continuaran sent els depredadors màxims en un planeta que ara comparteixen amb les criatures més temibles de la història.

LIGHTYEAR

EUA 2022. Dir. Angus

MacLane. Animació. La història de l'origen de Buzz Lightyear, l'heroi que va inspirar la joguina i que ens dona a conèixer el llegendari Guardià Espacial que acabaria comptant amb generacions de fans.

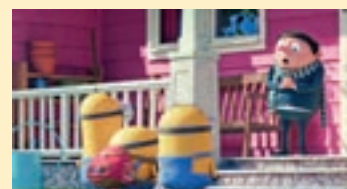
MAMÁ NO ENREDES

Espanya 2022. Dir. Daniela Féjerman. Amb Malena Alterio i Eva Ugarte.
Comèdia. Clara decideix crear-se un perfil a Tilink, l'app de cites de moda, amb la mala sort que el seu fill Dani la troba en la mateixa aplicació. Ell i

la seva germana Milena s'embarcaran en la delirant aventura de boicotejar les cites de la seva mare, però sense massa èxit, ja que Clara ja ha iniciat una cosa més seriosa amb un jove argentí. Dani i Clara no es rendeixen, però la seva estratègia no fa efecte. La seva mare cada vegada coneix a més i més nous pretendents.

MINIONS: EL ORIGEN DE GRU

EUA 2022. Dir. Kyle Balda, Brad Ableson i Jonathan del Val. Animació. Són

els anys 70 i Gru creix en un barri residencial, en ple *boom* dels pentinats cardats i els pantalons de campana. Com a fan incondicional d'un famós supergrup de dolents, Els salvatges sis, Gru idea un pla per demostrar-los que és prou malvat com per treballar amb ells. Per sort, compta amb l'ajuda dels seus fidels seguidors, els Minions, sempre disposats a sembrar el caos. Junts, Kevin, Stuart, Bob, i Otto (un nou Minion amb aparell en les dents i desesperat per sentir-se acceptat) desplegaran el seu potencial per construir al costat de Gru el seu primer cau, experimentar amb les primeres armes i dur a terme les primeres missions. Seqüela d'*Els Minions* (2015).

CARTELLERA

LA GARRIGA	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	Minions: el origen de Gru (cat.) 17.00, 18.45 i 20.30	17.00, 18.45 i 20.30	12.00 (VOSE), 17.00, 18.45 i 20.30	17.00, 18.45 i 20.30

GRANOLLERS	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	Dimarts
Edison	Mr. Wain 19.00 (VOSC)	18.00 i 20.30 (VOSC)	19.00 (VOSC)	19.00 (VOSC)	-
Parc Torras Villà	Adiós, idiotas -	-	-	-	22.00 (VOSE)

GRANOLLERS	De divendres a dijous (dv. i ds. sessió golfa a partir de les 23.00)	
Ocine	Minions: el origen de Gru	16.30, 18.30, 20.30 i 22.30 / 19.15 / 15.50, 17.45, 19.40 i 21.30
	Minions: el origen de Gru (Atmos)	17.00 i 18.45
	Elvis (Atmos)	20.30 (dj. VOSE)
	Jurassic World: Dominion (Atmos)	17.00, 20.00 i 22.45
	Elvis	16.00, 19.00 i 22.00
	Jurassic World: Dominion	16.15 i 21.00
	Los tipos malos	15.45
	Lightyear	17.45 / 20.00 i 22.15 / 16.10 i 18.15
	Top Gun: Maverick	20.00 i 22.30 / 16.00
	Minions: el origen de Gru (cat.)	16.00 i 18.00
	Mamá no enredes	16.00 / 20.30 i 22.30
	Jurassic World: Dominion	18.00 / 23.15
	La brigada de la cocina	20.45
	Alcarràs (cat.)	22.40
	Minions: el origen de Gru (ICE)	17.15
	Jurassic World: Dominion (ICE)	19.10 i 22.00
	Black Phone	18.30, 20.30 i 22.30
	Llenos de gracia	16.00, 18.10 i 22.20
	Doctor Strange: en el (...)	22.30

SANT CELONI	De divendres a dijous	
Ocine	Jurassic World: Dominion	16.00, 19.00 i 22.00
	Minions: el origen de Gru	15.45, 16.30, 17.00, 17.45, 18.30, 19.45, 20.30 i 22.15
	Top Gun: Maverick	21.40
	Elvis	19.00 i 22.00
	Lightyear	16.00 i 18.10
	Black Phone	20.20 i 22.30

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

HORIZONTALS: 1. És com una suma, com un afegitó, però a la posició justa / 2. Passa que s'esdevé. Membrana que protegeix el pol·len i deforma la Xènia / 3. Cap de cony. Assignatura de ciències perfectament palpable. Vampir de discoteca / 4. Dos apuntant-se sota el sol. Ocell fent xap-xap a cada sotrac / 5. Xivarri que fan més de vuit i menys de deu. Detesta el final de la paròdia / 6. Centre de producció de pinyons. Bestiola d'estar per casa. Fa cap al mercat / 7. Ha estat sempre radioactiu. No és que sigui rústec, és que no té urbanitat / 8. Carrer sense cotxes de fora. Fa de mal oliar, acil tan radical. ONG que sí / 9. Té un contacte íntim amb el Rexona. Un de cap llardós fumant petes de dos en dos / 10. Mor a palau. Recurs final de damisel·la acorralada. Amics d'Oferir-ho Tot / 11. Tall dels instruments d'acer. La que sempre hem conegut és la del plater / 12. Arbre podat però només de brots tendres. De paraula / 13. Minerals recollits amb cullera, concretament amb sàssola. Perdeu les cinc.

VERTICALS: 1. No calen barrets de copa ni cartes: amb una mica d'habilitat verbal tothom en pot fer (tres mots) / 2. Cuc acèfal. En Xènius es va amagar en una perruqueria així. Sal remenada / 3. Sempre condueix en hores de feina. Primeres mòltes de farina amb aspecte d'amfibis / 4. El dilema li sembla una tria de poc compromís. Ferits en rebregar-se'ls les soles / 5. Habilitat llatina. Són coses de naixença. A favor de la veu de l'actor / 6. Exposi de manera abstracta les mascotes en remull. És una qüestió de branques / 7. Empremta de canut. Assegurança que s'anteposa un prefix per prudència. Està contra tot menys venir de les Antilles / 8. No està bé, el cotxe de Martorell. Material que no es pot treballar desperts. És a l'última de tot / 9. Surt, que s'acaba l'escreix. No deixa que el genoll s'estigui quiet. Tres cinquenes parts de l'imperi Loewe / 10. Una pila de metres quadrats preparats per a la cervesa. Grocs foscos / 11. Arrencada del viatge vital. De la criatura a punt de saltar de llàgrimes / 12. Per ensenyar la cua fa la vertical. Aquell racó on hi ha algú tremolant de por.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: fàcil

	4	5		3	9			6
	7			2		4	5	9
		2			4		7	
							9	
		6			8	2		
4	9	8	2		7	6		3
6	5	4					3	
		3	6					
7		9			3			

Dificultat: molt fàcil

				6				2
				7	3			
6	4	9		8	2	3		5
3	7	4	5	2			6	
							8	3
	2	8	3	9	6			
		7	8	5				
4	8		2	3	9	7	5	6
	3	5	6	4	7		2	8

SOLUCIONS

7	8	9	1	4	3	5	6	2
1	2	3	6	7	5	9	8	4
6	5	4	9	8	2	7	3	1
4	9	8	2	5	7	6	1	3
5	1	6	3	9	8	2	4	7
2	3	7	4	6	1	8	9	5
9	6	2	5	1	4	3	7	8
3	7	1	8	2	6	4	5	9
8	4	5	7	3	9	1	2	6

Dificultat: fàcil

9	3	5	6	4	7	1	2	8
4	8	1	2	3	9	7	5	6
2	6	7	8	5	1	4	3	9
1	2	8	3	9	6	5	4	7
5	9	6	7	1	4	2	8	3
3	7	4	5	2	8	9	6	1
6	4	9	1	8	2	3	7	5
8	5	2	9	7	3	6	1	4
7	1	3	4	6	5	8	9	2

Dificultat: molt fàcil

L	S	E	I	T	O	S	S	S	V	13		
E	S	N	O	V	A	T	O	R	A	12		
L	L	O	S	E	N	C	L	U	S	A	11	
U	D	E	S	M	A	I	A	O	T	10		
A	X	I	L	L	A	R	A	S	T	A	9	
R	E	R	A	R	O	I	L	L	O	G	8	
A	S	T	A	T	I	N	U	R	B	A	7	
P	I	M	A	S	C	O	T	A	M	6		
E	N	R	E	N	O	U	O	D	I	A	5	
D	U	E	L	X	A	T	R	A	C	4		
C	F	I	S	I	C	A	V	I	P	3		
O	C	O	R	R	E	X	I	N	A	2		
J	U	X	T	A	P	O	S	I	C	I	O	1

La Laia és capaç de vendre tot el que faci falta

EL TREBALL
EN EQUIP
TOT HO POT
I A VICREU
SOM UN
EQUIPÀS!

VICREU

Som jardineria intel·ligent
PAE d'Osona · Mas de la Mora 12F · Vic
T 93 889 33 52 · [@vicreu](#) · [vicreu.net](#)